

de meterse en la política lo cual para él fué meterse en honduras. Solo Dios sabe los desengaños que ha cosechado en su larga carrera en pelo al través de distintos partidos y las carcajadas que originó su hombria de bien excéntrica y extemporánea aplicada a los antiguos y desacreditados moldes.

Un hombre de las circunstancias que concurren en D. Pedro puede permitirse el ser, en privado, accionista del Balzar con derecho a palco gratis, director de un semanario liberal desconocido, colaborador de la «Gazeta de los Aliados», traductor de alemán y hasta amigo de Don Benito Pons, y en política diputado a cortes, diputado provincial, senador del reino, todo, todo menos concejal y alcalde. De ahí le viene la peste al Sr. Martínez Rosich.

D. Pedro no se enteró del ridículo papel a que obliga, en estos calamitosos tiempos, el ser alcalde y liberal por añadidura y se las quiso medir con un Bernardo Font o con un Vives, dos columnas munidoras de ese partido que tiene por base a D. Bernardo Amer y perdió la vara después de haber perdido el estómago y las ganas de cabecear, sentado en un sillón que necesariamente tiene que venir ancho al que piensa a ratos con la cabeza y no tiene por corazón, en los momentos de administrar justicia, un melón de cuelga.

Fracasó D. Pedro Martínez Rosich porque así fatalmente estaba establecido que Alá es grande, pero aunque D. Pedro sea pequeño le ha podido servir de consuelo la dicha de exclamar, como aquel monarca francés, al pisar los umbrales de su finca veraniega,

— Todo se ha perdido menos el honor, que está aún a salvo.

JIMENEZ

— Tú demá me pagarás o si no tú bés veurás s'as medid s que prende y ten apeniridas.

— Jo demá no el pagaré

— Es porque!

— Jo l'hey dirémo s

y el treure de s'embaras.

— Pués ja que no surts d'es pás expliquet d'una vegada que no fassí una trastada tayant es teu coll enrás y ditxos es qui veurá aquest mal punt aclarat.

— Quinas forsas tens, malcriat per no pagarme demá?

— Li explicaré aquest embuy ja que me deixa xerrat. Com vol qu'el pagi demá si es que jo el vuy pagá avuy?

PEP NOY

Venjançanes polítiques

An es número passat d'aquest setmanari, vaix veure qu'es meu estimat amic y veynat senyo Faldilla feya referència a una conversa que jo y ell tinguérem a demunt es pont d'es Castelllet, converse que jo no hem pensava s'atrevis a darrí estampa en lletras de móto, pués de pensarmo li hagués parlant d'altra forma aclaranthi es punt referent a lo d'es Ganxo, y no hagués hagut de deixá es lectós en derrié d'una cosa qu'a n'es meu pensá, careix d'importanci, essent qu'es un assunto que té part de venjançane política, y a Sóle s'en fan tantes que jo las donc per descontades.

Però ja que s'escopeta està carregada, as mollarém es tir, y ja qu'es meu amic vo parlá d'es ganxo d'es torrent amb una forma embuyada jo vos parlaré clarament. Y per lo tant ane'n an el grano

Aquest Ganxo nos un ganxo sino una persona que viu an es Castelllet, y qu'ha fet recentament obras a caseva passant una comedi qu'ha venguda a resultá en perjudici de s'abovedament d'es torrent. Y parlam clás y mos entendrérem,

Ets elements de sa Coalició duyan un interès loco per podé tapá es torrent, y així es volé es podé, conseguiren taparló després de passá es martiris d'un Sant y sas penas d'un negat. Es una idea laudable mereixadora d'un bon aplauso.

Sa comensaren sas obras, y com tot es material es dolent, es ciment era d'infima calidad, y's obra duya s'intomas de qu'amb el temps fés uy, y s'enginyé amb bona hora aturá sas obras.

Durant es temps qu'ha Palma s'en cuidaven d'aquest assunto, en Ganxo feya obra y posá un retxats de ferro a un punt que sa lley prohibia; pero qu'en defensa de sa veritat aquells retxats feyan sa plasa d'es Castelllet molt més guapa y pintoresca, y no era cap obstacle per sa circulacio de carros, no cap criadero de desgracis.

Pero justament en Ganxo era maurista, y en efecte saltave un poc a sa lley, pero un poc tan poc, que casi no era comensurable, y en Gil de sa Pipa que creim qu'a desitjos de sa Coalició per satisfé els seus odis cuants tre es maurisme, posá tant d'obstacles, y tant

Curiosidats matemàtiques

Un cert dia, y d'això ja fa molts d'anys, se presentá a un rey d'aquells que pelaven faves, un sabio des qui saben el dimoni ahont sa colga y comensá a dirlli cos i y descifrarlli problemes entremeliat.

El rey passá un rato divertit escoltantli y quant ja es sabio sa despedia li digué.

— En pago des rato que m'heu fet passar vaix jo a endevinarvos sense que m'ho digueu es mes que vareu neixa y ets anys qué teniu. Es sabio, que per cert havia nat dos días antes de Nadal s'any de sa neu y tenia sa friolera de 60 anys, heu trobat gros.

— Pensau — li va di el rey — en so número que correspon a nes mes en que vareu neixa.

Es sabio, que com hem dit havia nat, es mes de Decembre, pensá en so número 12.

— Ara multiplica aquesta cantitat per 2 y afejuhi es número 5.

— Fet — exclamá es sabio.

— Ara multiplica aquesta cantitat per 50 y afejuhi sa vostra edat.

— Fet.

— Restau d'aquesta cantitat es número 365 y afejuhi 115.

— Fet.

— Quina súma vos resulta?

— 1260 — Contestá es sabio.

— Està bé y tantes gracies — digué el rey. Vareu neixa es més de Decembre y teniu 60 anys.

— ¡Y com heu ha sabut! — demaná aquí es sabio admirat.

— De sa vostra mateixa resposta: 1260 (12·60). Es des primés números me diues es mes que vareu neixa y ses dues derres s'edat que teniu.

Lectós d'EN XERRIM. Feis lo mateix que fe aquest rey de la fava llarga y cobrareu fama d'endevinaderos.

EN XERRIM

— ¿Qué passa per S'Hort des Vist? ¿Quins cuentos son aquests de s'aigo de sa Pi-queta des Matadero vey? ¿Qui v'asse qu'

Desde Palma

Don Pedro Martínez Rosich, ex-alcalde popular por su propia desgracia, acaba de cortarse la vara y se retira a la vida privada, en el seno del hogar y al lado de una familia que le quiere mucho. *Sic transit gloria mundi!*

La resolución tomada *in extremis* por Don Pedro Martínez Rosich no obedece en manera alguna a esquivar el propio sacrificio, sino a otras causas o motivos. Hasta a nueve los hace ascender el propio interesado que se marchó de la alcaldía con el deeengao en el alma y deja en pos la medalla y el fajín, trofeos desechados de una época de la cual más vale no recordarse.

Pobre Don Pedro Martínez Rosich! Los mismos que un dia le prestaron auxilio para que se pavoneara con el título de primer ciudadano. Fueron ahora los que amargaron su agonía pública. Don Pedro Martínez acabó por soltar la vara, ya harto de estar de nuevo.... moliyo.

Don Pedro Martínez Rosich tiene de político lo que Don Jerónimo Massanet tiene de modesto Nació para ser un honrado ciudadano, un buen padre de familia, un burgués patriarcal, un banquero de abolengo, para ser todo lo que uno se quiera menos político y político liberal.

Don Pedro Martínez Rosich, como si fuera un predestinado, tuvo, siempre la querencia

PROPIETARI Y LLOGATÉ

Comensarem un rosari que jo sé de lo mes bé, passat entre un llogaté y després un propietari.

— Pués jo te dic care d'ase que si demá ja hem passat y encara no m'ets pagat sortirás d'aquesta casa.

— Pues jo senyoret li dic que demá no el pagaré. Sin embargo quedaré.

— Are tú hem vols etsaltá més vuy que sapis canalla que si ton llenço més ralla jo la t'hauré de tayá.

— Pués perqu'heu vol callaré pero antes vuy repetí: qu'a mi no hem serà sortí y demá no el pagaré.

— Mirhaumé aquest desmalat amb aquins cuentos s'entregá.

— Sa teua burla ma cega y faré una atrocitat!

— Pués jo li torn repetí y sempre repetiré que demá no el pagaré y no me fará sortí

— Oh Deu! Detenimé es brás! Mes ja que tú mo fas fe, o be demá et mataré o be tú me pagarás.

— Jo demá no el pagaré

aturá s'algo? ¿Qu'és lo que passá dimars? ¿Qui és a la fi l'amo de sa Pique?

EN XERRIM com a modelo de generositat, regalará una pesseta falsa an es que la setmana que vé descifrigue aquésts enigmas.

Pareix qu'es sollerics tornan de sanc andalusa.

Amb aquésts dias hey hagut dues bresgas entre homos de mostaxos que no a-nomenam perque no tenim xerrera.

Se fará necessari que en Toni des Cans los cássegue amb so lás y los dongui es seu merescut.

Mos sabría di es President de sa Sociedad «Pro-Patria», perque sa dona d'es Conserje jugava a pareyas en sos socios de la casa.

Perque segóns estan entesos a sa di-ta Sociedad está privat es joc.

Segóns diuen males llengos s'altre dia sa dona des Conserje va guanyá dues pessetas.

Si no'hu creu es President heu pot de-mené an es socios.

Mos telefonan des carré den Palou qu'an es mateix carré hey ha un secadero qu'es perjudicial a sa salut d'es veynats.

Mos suplican que fassem sa notici extensiva a s'Alcalde.

¡A betsols! ¿No veis qu'es pitjó que re-pica un picarol a sas oreyas d'un sort?

En Miquel Manresa (a) Tibia y en Francesc Más (a) Virgo encara no han vengut a pagá es dos trimestres que deuen cades-cún de suscripció d'EN XERRIM.

Si dissapte que vé no han pagat s'a-truxada serà grossa, no los valdrá sa seu-poca vegonya. Creis qu'en sortirán de breguetas brutas.

De demà a vuit días Binariaix se calarà toc. Nada menos hey ha una festa que ni an el Perú sen hearán fetas. Se diu que serán a mils sas personas qu'hey anirán, però no soliament per veura sa festa sinó també per menjá rostits y estufats y beura ets gelats qu'en Juan Frontera (a) Penit-i-nadó arreglá tan redebé, y que detallará an es seu renombrat cafè.

Noltros no hey faltarem, y més trac-tansé de pegá una gorra a l'amón Juan.

Después de llarga dolencia, dimars d'aquesta setmana va deixá de existir es nos-tro amic D. Francesc Castañer Castañer, persona populá y conegudíssima a Sóller pes Conco'n Xesc.

Es Conco'n Xesc ha estat escritó satíric. Sa seu prossa no era com sa de mols que sa ton amb una continuació de xistes mal garbats y un sin fin d'agudesas poc agudes, se veya en sa seu prossa un humo-riusme viu, tot grà y forá paya. Colaborá en especial a demunt ets antics setmanaris Es Pípist y Es Gallet.

El senyó Castañer era molt apreciat p'ets sollerics y per totas sas personas qu'él tenian tractat, y com a prova d'això basta sa demostració de dol que li feran es numerosíssims amics en que contava es difunts dia de sa conducció des cadáver a sa derrera morada y an es solemnies fu-nerals qu'en sufragi de sas seu ánimes tinguieren efecta es dijous a sa nostra pa-roquia.

Rébiga sa seu senyora viuda, fia y de més famili es nostre mes sentit pésame.

De sa Regió

DE BINISALEM

Mos comunican per radiograma de s'Arrabal des «Padás» que cada diumenge se celebra uns balls molts entusiasmats ahont a-cudeix, com tots sabem, es milló floret de joves masclles y famelles d'es poble.

Estam convenuts de que se posa aquest suburbis alturas de sas grans poblacions, en cuestió de diversions, perqu'aquelets balls no son simples balls de figuerals, sinó balls modernistas perqu'heu demostraren sas distintas classes y molts variats instruments especialment sa bandurria que se distingeix entre tots ets altres, per lo qual felicitam an es qui la toca.

En motiu de celebrarsé aquéts balls, hey ha un jove qu'ha privat sas suas jermanas d'anar a ballá, perque s'ha enterat de que sa balla qualche ball d'afarrat. Aquest jove que noltros coneixem pen Bartomeu Salom Martorell (a) Perolet proffessa ideas distintas de sa Comissió, per lo qu'el felicitam.

UN ALTRE COMISSION

DE BUJER

Va boll.

—Per aquí? —Per na Bovera. —Perque? —Perqu'ha vengut en... en... ara no me recorda... en ja heu sé en Sión aquell qui l'ha festetjada. —¿Y que fá per aquí? —Si tu heu sabessas. Saps qu'hey ha hagut de renou en sa Carabinota, ell el m'ha fet barayá amb s'atlota. —¿Y porque? —Jo to contare. Ella cuánt el vá veure se va recordá..... de cuánt el festetjava, y es vespre cuánt en Gas-pá hey aná vá veura que sa jove li feya morros de vaca, y'l homo se posá a fé seyas de bou, y tot cremat li digué —Vengan es dos coloms, que tens meus, contestantli ella: —Rés tenc teu, no m'ho haguessas donat —Jo no los te vaitx doná, los té vaitx deixá perque los me gordasses. —Idó si los vols dam dues pessetas, y es bambol las hi doná, y s'en dugué es colóms. Y are d'aquestas dues pessetas ¿saps que sen comprará?

—Qui sap. —Idó una puntilla pes devental.

Jo trop que no té es cap clá y sen vā de sa mollera
Ay Margalida Bovera
quia ma. trasto qu'en tú hey há
jo vuy avisé en Gaspá
que si arriba a carregá
sen durá un pañy de Barrera
no de molla vertadera
des qui no sabén tancá.

DUES VEYAS

DE ESPORLAS

Que no conexeu Sa senyora, aquella que fá feyná a ca'n Fortuny y té sa llenyo més llarga que sas camas, y que pareix sa madona d'es deu mil duros y no es més que sa mestressa d'es deu mil pollis? Si?

Idó aquesta mala pécora sempre seguit está xerrant marmulant y passant per sa bugada an es mesires y los engresca mil mentidas, se queixa de que li amollan pets y per últim los diu nada menos que maestruchos.

¡Ab maestrucha! Maestrucha, maestruchota maestruchota. ¿Idó has aprésde dí aixó de maestruchos? ¿Qui és mes maestrucha que tú mascot? Y dispensa però t'haurem de posá un pitral que siga gros y reforsat perque tensun venstre fieta que pareix sobrenatural. ¡Marc de Deu!

Ja'heu sap Sa Senyora, que no mermuli més es mestres de sa fàbrica, qu'aquelets son mes personas qu'ella tenen mes conexement que tú y sobre tot no tenen es ventre tan grós com'ella.

UN VIETJENT D'ALARÓ

Aquellas dues reguitseras de frabricantes de fabricantes de Ca'n Fortuna, que fan feyna sense mocadó y que tenen més llenyo que setse, segons diuen sa passan EN XERRIM per sa panxa.

Miraumé aquestas sucias! ¿Y qui vos creis qui es EN XERRIM? Aquell homo qu'hey há a sa cabessera d'aquest setmanari que té un dit a sa boca, no va a derrera fè esploracions d'aquestas, perque no está per aplegá pusses y vos desprecia.

Y are mos resta dí, qu'aquestas dués no son mes que sas dues rodeteras, que se riuen de tots ets homos que tenen sa desgraci de passa per devant ellás.

A una li diuen na Gadeta, encara no sap dí una paraula en castellá y já ha festetjet tots ets homos de Esporlas, y are en té un que li diuen de s'Ermita, perque no té altre remey. Es fama alló de

Entre las deu y las onse
trebilina si mogué;
na Gadeta prometé
festerjaré deu o onse.

Sa seu companyera li diuen na María y está tan prima que pareix un fabiol, y té una pò extremada an ets homos, pués en veureré un, fuitx rápidament, venc an es dí que totas dues tenen bon miray per mirarsé.

UNA RATA DE CONVENT

D'ALARÓ

En molt de sentiment, Perico de C'an Poncet compadesc, per havé d'assé sa víctima y un des mal vits, segóns per qui, a dins es possible, Peró no te sustis per això El Sr. Alcalde dissapte passat se passatjave y tú vares essé s'unic desgraciat que te carragá una multa d'un duro que crec no et deixarán pagá es teus amics, y en cuánt el pagassis jo el t'entregaré sense donarmé a concixa, perque crec que no es just que tú el pagis, o sino escolta:

Es café d'en Francisco estave ubert, però no es raro perque es veynat d'en Saleri y amic y veinat ¿comprëns? Ca'n Pintat, a las 12:30 estave ubert a devant, a derrera y sa societat, y ademés a defora una dotsena de personas prenian la fresca, y s'Alcalde los diugué que no tancassin; també es seu fiy es socio d'aquest Casino Llevó es batle passá per cateva y vé que tenias tancat y es llum encés, y sense sebre si tenias sa Capalleita de la Sagrada Família o malalt en casa te carregá es feix. Ademés, arahem recorda qu'a Ca'n Salero també tenian ubert, y tres homos seyan an es portal

Are una pregunta: ¿Aquell marillé y jugagadó de burro que pretenia saberné tant, y que voltros dexaveu a baix armantné una a dalt y deixantlo a ell totsol, qu'está malalt o s'ha embercat? ¿Y es Butxé cuants t'hen ha duits? ¿Cap? Pués tancá es colomé en pany de maleta, que no s'en dugut es taus.

LECHUZA

DE SA POBLA

Conversa entre dues xiqueretas:

—Bon dia madó Gerret. —Ola! qu'ets tú Farinetes? —¿Que veis alló? —A què? —Mal me tirin d'una passa si alló no és, es Fillà que surt de dins sa portassa de ca's Paré. —Heu és, no hey importa qu'estiguis en dupte; has de sebre que cada dia a sa mateixa hora, l'hey veim sortí Segóns veix esperen que sa vaya siga a missa. —Peró y que diantres fá tota sa nit alla dedins. —Idó has de sebre que jugan à tapá forat. —¿Qu'és això de tapá forat? —Es un joc privat y que s'ha estés molt, has de sebre que sempre guanyen sas atlotas qu'hey jugan y principalment ella qu'el juga molt bé —Per això es qu'ella enguañ ha tret un vestit tan maco. Segú que la guanyat jugant an es joc privat. —Y es que tragué l'any passat també deu essé guanyat així. —Si Tonina, pero jo veix qu'en que tregui tant sa rota encare deu es coxi.

Aixó si que no esta bé
en tant com vol presumí.
Si no vol pagá es coxi
un pregó li faré fè
just per ferlè empagué.

UN XERRAIN

Nota d'es Corresponsal:

No en feim cas d'aquestas brutós perque sas seus tias ja perderan sa vergonya en sas seus juventuts, lo qu'a voltros pobles veys vos consta.

DE MANACÓ

Estimat's manacoris: Vos faix a sebre que per qui tenim abundanci de lletés y sobre tot de joves qu'acepten y no cumoleixen sa paraula, els cuales son: en Mossos y es Fidevés es duenyos des cavalls trotons cuánt corren totsols. Un des dos tengué sa sante barre

de entrenatió y de promete an es poble que sortirà a lutxa en sos demés, però a sa derre-ra hora dessistí per pò d'arribá es derrotó per fe sa fansarronada de darmós es xasco, igno-rant! A s'altre es seu secretari, Guixé el jinyá que no el fes corre sinó li donaven cent pessetas per sorti al redondel, se cuestió es que s'escoltà aquest y no vá teni sa delinquedesa de cumplí se paraula dada. Un altre vegade procurà quedá milló y així no vos dirán homos de mitja paraula y de pocs fets. Sense voltros, anà tot de lo milló, perque tenguem medits per enganá es ciutadans. Apesa d'això tots sen tornaren alegres però sense es premít de sas mil pessetas.

Sa entrade un llenassó. Es preus molt que-rets. Es frares no tenian que pagá y no els importava qu'és tots pagassen el pató.

Es vesprá música y focs. Feren especial papé na Barreixa en so vestit rosat y curt fins an es jonoys y sa Valenciana que pareixia una munyeca de fè taresetas

A darrera hora espectacle gratis y escena dramàtica amb un acte y varios cuadros. En Toni tot furios perque li atuparen s'atlota des seu costat, tant s'ensadà que desafia es contricants per demostrar qu'eucara te való per apagá un misto. Fú Maria estimada escoltò es cunyat y deixà es lios que te conte aquest em-buster de Toni mitx teu.

MONPIER

DE MURO

8.000 duros al minuto—Si es bo sebra sumá

Ola, ola senyó Rectó! Mos digueren s'altre dia que vosté no estave conforme amb alló de 8.000 duros. .... Jo si que no hey estic conforme, però vosté esperi unas cuantas setmanas més y después de passar contas amb noltros veurá com s'annà convencent de tot. Fá ja més de quinze días que publicarem demut aquest setmanari, el testament que vosté cuidá d'amagá (i) y molt bé pogué veure qu'el recriminav per son conducta. Noltros, senyó Rectó, mos n'hem duit un xasco gros; a l' hora d'ara esperavem havé rebuda una satisfacció o explicació del perque vosté ha obrat d'aquesta manera amb l'administració d'aquellos bens. (Cuad-servol prem es pel a un loco).

Vosté amb tota sa barra d'aquest mon-ha fet es bon mut, y continúa dins Muro, y ha tengut vergonya per sorti pes nostros carrés, passá per devant sas casas d'aqueell han aquí ha arranca el trós de pà. Y no sols s'ha trevit a sorti per dins Muro, sinó qu'encara ha xerrat mal des poble y des seus habitants diguent que si vosté no haví agradat al poble, menos li agradava ell a vosté, qu'ets seus fiys eran uns pu.... ¡Alerta! Idó si tan poc li agra-das es poble perque no toca el dòs? No veu que si no? Han començant per fersé notoris ets seus embuys y tot Muro ja l'ha calat. No sen recorda d'aquell vespre de mars de 1917 en qu'ea llénya ja estave a devant caseva? idó que vol d'auxi? No sap aquella cansó que diu: Si don Miquel Alomar—aqueell homo al mon tornava—en feria una sobrasada—de s'esquena den Gayá. Així va per vosté homo! que no'hu veu! idó qu'esperam? Lo milló que pot fè es toca soletas en volé perque si le he de di sa veritat estam cansats de tios com vosté.

NICK KARTER

DE ALGAIDA

Ja qu'aquest setmanari, vá publicá la setmana passada un suelto demostrant sa poca importanci que sa festa de San Jaume té al dia d'avuy, jo per no sé menos, vos ressen-yaré sa festa que dedicaren es plasses a Santa Ana.

Es capvespre hey hagué corregudas y xeremias sense fabiol. Però lo milló de tot v'as-sé es vespre

Sa música es colocá demunt es cadafal, vulgo taula de carnícé y ja estava es rotolo plé de fredines esperant jotas y boleros, y cuánt no seria sa seva alegria, vent que sa música comensá tocant una polca y acabá per una dansa.

També sa diu que de resultas d'aquest ball donaran sa llesensi absoluta a unas cuantes fias de la Purissima per havé presenciat dit espectacle, y tot per culpa d'haver faltat a sa jurisdicció y autoridat del gran Emperador César.

Y per avuy mutis, la setmana qui ve ja xerrem més.

NUENTIMENTAL

DE LLUCHMAJÓ

TELEGRAMA

«Amiga Francina ve Estic desconsolada. Acabada se temporada veraniega de s'Arenal, y no se presenta cap pollo, com me va pro-meta enguany s'Apilane; això que no he dei-xat cap ball, d'ets improvisats a ca sa Poplera. Més details se setmana pròxime per Correu Ton amiga: Perefa.»

CORRESPONSAL

(i) En certa ocasió u una persona que coneixia es ament mol bé preguntá al Senyó Rectó: «Senyó Rectó, v'el testament c'ò n'arreglarà?» Lo qu'ell respoagué: Es te tament ningú el veurà.»

SOLLER-TIP. Moderna de Calatayud y C. S.